

Csaba testvér ötpontos sikerképlete

– Interjú

Honnan ismerheti, miért érdemes rá figyelni?

Erdélyben közel 5.000 gyerek köszönheti neki, hogy fedél van a feje fölött. Több mint 20 településen működtet árvaházat. Blogon, facebookon terjedő elmélkedésekből, könyveiből, prédikációiból lehet ismerős az arca, s nyugalmat hozó gondolatai, melyre a válság napjaiban fokozottan szükségünk van.

Mit ad Önnek?

– Csaba testvér megmutatja Önnek, hogyan építheti fel a segítség birodalmát töretlen hittel – pénz nélkül.

– Ráébreszti Önt, hogyan érjen el, amit szeretne szelíden, hangos szó nélkül.

– Bebizonyítja, hogy a jó vezetőt tisztelik, felnéznek rá, s modellként követik, nem pedig rettegnek tőle.

Csaba testvér sikerképlete

1. lépés: Felkészülés

Csaba testvér elfogadta a múltat, s bosszú helyett inkább a segítség felé fordult. Több ezer gyerek köszönheti neki, hogy nem kallódott el, hogy a testvér megteremtette a feltételét egy jobb élet kibontakoztatásának. Több száz felnőtt köszönheti neki lelki táplálékát, hiszen rendre tájékoztatja a külvilágot a házaiban zajló eseményekről, megnyugvást hozó elmélkedéseiről. Rendkívül szelíd és sokat dicsér, emellett pedig hálás Istennek azért az életért, amit élhet. Szorongás és mélabú helyett derűs és bizalommal tekint a jövőbe. Sokszor megy elébe a helyzeteknek, amit mi sem bizonyít jobban, hogy nemhogy húsnál több, de talán egyetlen ilyen kaliberű árvaház sem lenne Erdélyben, ha ő nem fog bele. Szóval keresi az új helyzeteket és rendre kilép a komfortzónájából, hiszen úgy vallja, a fejlődés a kemény munkán át vezet. Ismeri magát és felelősségteljesen neveli a gyerekeket. Sajátos és hatékony módszerei nyomán eltűnt az erőszak és az agresszió az árváiból.

2. lépés: Fenntartás

Tudását és tapasztalatát nap, mint nap bővíti, s a 94 éves Antal atyát hozza példaként, aki a mai napig minden nap megtanul egy verset, s saját írásai megvitatására 60 fős társaságot hív meg ebéddel egybekötött elmélkedésre. Fegyelmezett, eltökélt, kitartó, s a végsőig türelmes. Ezt a hatalmas, sok-sok embert érintő „projektet” nem is lehetne másként egyben tartani. Az

atya feltétel nélkül hisz a Jóisten által teremtet világban, élvezi az életet, s ezt a jóérzést, ezt a nyugalmat szeretné átadni az embernek a szorongásuk helyett.

3. lépés: Formálás

Csaba testvér rugalmasan áll hozzá az élet változásaihoz, sőt, elébe megy a dolgoknak. Szívóssága és fejlődési hajlandósága segíti hozzá, hogy újra és újra kezdje. Hatékonyan képes menedzselni a konfliktusokat és levonja a tanulságokat, melyeket beépít a szokásai közé.

4. lépés: Feldolgozás

Elégedett életével, s az apró, vagy nagyobbacska sikereket meg tudja ünnepelni. A hozzá közel állókat mindig értesíti a házakban történt eseményekről, ünneplésre méltó eredményekről. Tudását, életszemléletét átadja mindazoknak, akik nyitottak rá. Rendkívül inspiratív személyiség. Új céljai mindig újult erőt biztosítanak neki, így nem válik feszültté vagy kiüresedetté.

*

– *Mit hozott otthonról?*

– Az ötvenes években születtem, amik elég viharvert idők voltak Erdélyben. Szegény édesapám verseket írt, amiért hét évre bezárták. (Annak idején a securitate így értelmezte a műkritikát.) Amint kiszabadult, nemsokára meghalt, ami mindannyiunk életére rányomta a bélyegét. Bennem sokáig az volt, hogy bosszút kéne állni, majd rájöttem, hogy a sötétség ellen nem úgy kell harcolni, hogy az ember összegyűjti és kilapátolja az ablakon. Valójában nem is kell a sötétséggel foglalkozni, elég egyetlen szál gyertyát meggyújtani. Én tudatosan döntöttem úgy, hogy megpróbálok fényt gyújtani. Hátha a világosságban az én arcomat és mások arcát is jobban fogják látni, s békésebb, normálisabb és tisztább világ lesz.

Így indult az egész, a gyerekkorom meg is határozta a felnőttkoromat.

– *Mi szeretett volna lenni gyerekként?*

– Érettségi után geológiára mentem, szoktam is mondogatni viccesen, hogy mi a különbség a geológia és a teológia között? Ég és föld! Azért választottam ezt az irányt, mert elég nagy volt bennem a teremtet világ iránti szeretet: már akkor szerettem a természetben lenni, kirándulni, alpinizmussal és barlangászattal foglalkozni. Aztán rájöttem, hogy van érdekesebb is az ásványok világánál, így végül a teológia mellett döntöttem.

Érettségi után dolgoztam kicsit, román katona voltam, majd egy évet dolgoztam autó-villamos szerelőként, egy évet bányászként, így 25 voltam, amikor teológiára jelentkeztem.

– *Hogy jött az árvaház ötlete?*

– Kicsit illúzióromboló leszek: nekem eszembe sem jutott ez az egész. Egyik vasárnap a mise végén mondtam szokás szerint, hogy:

- Járjatok békével! – s látom a nyitott ablakon keresztül, hogy a gyerekek koldulnak. Meghívtam őket ebédre, vacsorára, aztán néhány ilyen utcagyereket elhívtam egy táborba, ami nagyon jól sikerült. A tábor végén nagyon meglepett, amikor azt mondták, hogy csináljunk egy éves tábor, ne küldjem haza őket. Úgyhogy húsz éve mind táborozunk.

– *Mit tekint legnagyobb sikereknek az életében?*

– Most éppen Bethlen Gábor szülőházánál vagyunk, s ahol ülünk, ott vagy ötven évig bozót volt, nem használták semmire. Ebben a lepukkant, romos épületben meglátni az ékszer.

Nagyon szép dolog egy darab márványban meglátni a szobrot, a fölösleges dolgokat lefaragni és kibontakoztatni. A legszebb dolog egy utcagyerekben meglátni a jövődőbeli édesanyát, Erdély magyar értelmiségét, ezt kibontakoztatni mindig olyan hihetetlen nagy kihívás és sikerélmény is egyben.

Persze itt is van olyan, amikor az ember a szeg mellé üt a kalapáccsal... azt mindenkinek tudni kell, hogy tíz lefutásból tíz gólt nem lehet rúgni, még kapni is fognak gólt – ezzel számolni kell. Tehát lehetetlen mindig mindent jól csinálni, arra csak a hollywoodi sztárok képesek, de nekik meg nagyon jó forgatókönyvíróik vannak.

– *Mi a siker definíciója?*

– Siker, amikor az embernek vannak álmái. Én mindenkit biztatom, hogy merjen álmodni és az álmait valóra váltani. Siker az is, hogy amikor annak a kislánynak ott meghalt az apukája, mi tudtunk neki egy meleg fészket biztosítani. Sikerélmény, amikor az ember zsebében megcsörren a telefon, s felhívja egy nagyfiú, hogy:

- Pap bácsi, megvan a közgazdasági diplomám!

Vagy egy másik alkalommal éjjel kettőkor csöng a telefon, hogy:

- Csaba testvér, Csaba testvér apa lettem!

- Nahát, akkor én meg nagyapa, jól van!

Vagy meghívna egy esküvőre vagy keresztelőre olyanok, akik nálunk kezdték az óvodát, iskolát. De az is jó érzés volt, amikor egyik nagylányunk bejön egyik nap, hogy:

- Pap bácsi, megvan az apukám!

- Hogy csináltad?

Beírta facebookba az apja nevét, bejelölték egymást, elkezdtek csetelni, majd rákérdezett a férfire, hogy:

- Ismered ezt a nőt?

- Igen...

- No, ez az én anyám, úgyhogy akkor lehet, hogy te az apám vagy...

Az apa eljött hozzánk, s elmesélte, hogy legénybúcsúztatón megtörtént, aminek nem kellett volna, egy ideig fizette a gyerektartást, aztán az anyukája megcsúszott és beadta hozzánk a lányt, s én Isten nevében felneveltem. Mennyi örömről, jókedvről és mosolyról maradt le ez az ember!

– *Hogyan definiálná a kudarcot?*

Nagyapám mondta, hogy százkilós disznóból nem lehet száz kiló kolbászt csinálni. Bármit csinál az ember, logikus, hogy vannak nehézségek és gondok, de azt hiszem, egy érett férfi ettől nem jön zavarba. Amikor krumplit pucolok, természetes, hogy ott marad a héja, amit félre kell lökni, hogy aztán finom ebéd legyen.

– *Milyen kudarc érte az atyát az életben?*

– Sokat mondom a gyerekeknek, hogy meg tudom őket védeni a hidegtől, az éhségtől, a rossz emberektől, egy dologtól azonban nem: saját maguktól. Nekem is kudarc, nemcsak nekik, amikor olyan döntéseket hoznak, ami rossz nekik. Húsz éve csinálom, s bizony közben rendre kikerültek olyan fiúk és lányok, akiknek a házassága szerencsétlenné vált. A nagy számok törvénye alapján azt gondolom, hogy logikus, ha az ország 20%-a influenzás lesz, valahol a mi házainkban is így lesz az arány. Ezzel párhuzamosan sajnós, a mi házainkból kikerült fiatalok házasságai sem sikerülhetnek 100%-ban.

– *Kinek hálás?*

– Élvezem azt, amit a Jóisten rám bízott. Van egy történetem: nagyon el voltam keseredve, eléggé padlón voltam körülbelül két évvel az indulás után. Elfogyott a pénz (addig se volt, de akkor nagyon kiderült), nem volt engedélyünk még mindig, szóval elég sok gondunk volt.

Emlékszem, bementem a kápolnába, s kinyitottam találomra a Szentírást. Annál a történetnél nyílt ki, hogy a Szűzanya Kisjézussal és a férjével elmegy Jeruzsálembe, ahol azt mondja:

- Mennyei atyám, köszönjük szépen, hogy ránk bíztad Kisjézust. Egyszerű, falusi lány vagyok, hoztam hát két gerlefiókát, hogy megköszönjem, hogy rám gondoltál.

Nem azt mondja, hogy: „leszek a kisfiad békiszittere”, hanem, hogy „köszönöm, Uram”.

Emlékszem, utána meggyújtottam két szál gyertyát, s azt találtam mondani:

- Mennyei Atyám, én egyszerű, lökött, falusi pap vagyok, s szeretném megköszönni, ha rám bízod ezeket a gyerekeket, ezért gyújtottam a két szál gyertyát, hogy tudjak örvendezni annak a feladatnak, amit rám bízta. Azóta is így próbálom meglátni a kihívást mindenben.

Nem hiszem, hogy Van Gogh úgy állt volna neki egy festménynek, hogy:

- Na, már megint egy hülye napraforgót kell festeni, a csuda egye meg!

Szerintem inkább lelkesen állt a vászonhoz, hogy vajon mi jön ki belőle. Úgy gondolta bizonyára:

- Végre ki tudom mondani, ami a lelkem mélyén bennem van!

József Attilának is az életét vették volna el, ha azt mondták volna:

- Itt van segély, ne firkálj tovább!

Ő élvezte a ceruzát a kezébe venni, nekifeküdni a papírnak, s a gondolatokat rímekben formába önteni. Én is valahogy így vagyok: új kihívás, új gyerek, új ház. Érzem a fáradtságot, de attól még nagyon élvezem, nagyon jó csinálni.

– *Kire irigy?*

– Senkire hála Istennek! Mindig azt szoktam mondogatni, hogy én azt csinálom meg ingyen, amit más pénzért sem tenne meg. Ha az ember a feladatait így választja, akkor rengeteg feladatot kap. Kérdezték tőlem tavaly, mi az alapítványunk célja 2012-re. Mondtam, hogy konkurenciát teremteni! Nem kell nekem irigykednem, mert túl kevesen vagyunk.

– *Haragszik-e valakire?*

– Soha nem haragudtam. Talán csak magamra, amikor egy-egy szegnek a feje mellé ütök, s az elhajlik. A gyerekeknek is azt szoktam mondogatni, ha édesanyám csinál egy finom ebédet, s kirakja tányérba elém, az elég furcsa lenne, ha elkezdeném a villával piszkálni és turkálni. A Jóisten ezt a világot tudta nekünk teremteni, négy és fél milliárd év alatt ezt tudta kihozni a Föld nevű projektből. Éppen ezért, mivel úgy érzem, a Mennyei Atyánk teremtette, szépnek látom és érzem, öröm nekem benne lenni.

– *Mit tenne az atya, ha valami csoda folytán lenne százmillió forintja?*

– Isten sokszor küldött sok-sok pénzt nekem, s mindig beépítettem azt. Szoktam mondogatni, hogy a pénz legjobban gyerekbőrben áll.

– *Mi lenne, ha nem ez (és bármilyen képességet kívánhat)?*

Tavaly augusztus 20-án meghívtak egy búcsúba Háromszékre, ahol van egy Perkő nevezetű hegy, s annak a tetején a Szent István kápolna. Körülbelül egy órás út, amíg az ember felér a hegy tetejére, s séta közben tanárok, orvosok beszélgetését hallgattam, milyen kevés a fizetésük, s hogy ennyi pénzért még a szájukat sem érdemes kinyitni, nemhogy oktatni, gyógyítani...

Mi, papok rétegesen fel tudunk öltözni...

- Kiöltöztem, mint Mikulás, folyik rólam a víz, mint öntözőautóról, röhögtetem magam, vállalom a cölibátust, meg mindent... mit gondolnak, az érseknek, a püspöknek mennyi pénzt kéne nekem adnia mindezért?

Én ezt nem pénzért csinálom, hanem élvezem, örömet lelem benne, mert olyan jó megvigasztalni egy gyereket. Bátorítani egy fiatalot, megnyugtatni egy bajban lévő embert. Nagyon jó dolog papnak lenni. Ha netalán újra kéne születni (amit nagy disznóságnak tartanék a Jóistentől, mert úgy gondolom, hogy ez nagyon szép, de egyszer elég), újból ezt csinálnám.

– *Egy sikeres férfi mögé kell egy nő, egy támogató közeg?*

– Minden kis patak bele kell torkolljon egy nagy folyóba. Az embernek nem jó egyedül, valahova szeretne tartozni, családhoz vagy közösséghez. Úgy érzem, én nem a test és a vér kívánságából lettem édesapa, hanem Isten akaratából. Józsefi értelemben én is apának érzem magam. Ezáltal ki lehet-e bontakozni, vagy önmagunkat, a bennünk lévő értékeket felszínre hozni? Szerintem igen.

Viccesen szoktam mondani, hogy aki tisztességes házasságban él, az lemond jó pár milliárd

nőről. Hát én is lemondok jó pár milliárd nőről... plusz egyről. Olyan nagy különbség nincsen.

– *Mi volt élete legnehezebb döntése?*

– Emlékszem, az elején én is úgy álltam ezekhez a gyerekekhez, hogy szegények traumák, értsük meg őket, mi mindenben mentek keresztül, ám voltak nagyon gyengén teljesítő gyerekek, akiknek nem ment a tanulás, úgyhogy el kellett gondolkoznom, mi is a célom velük és hogyan fogom ezt elérni. Az a cél a nevelésükben, hogy öt-tíz év múlva a saját lábukra álljanak. Én pedig olyan vagyok, mint egy edző, aki kihozza a bajnokot abból a gyerekből. Ha ez az edző úgy áll a gyerekekhez, hogy most azért ne fussunk, mert esik az eső, máskor pedig azért ne, mert süt a nap, akkor az csupa kudarc lesz. Tehát kvázi be kell keményíteni, hogy:

- Jól van kicsi szívem, nagyon nehéz körülmények közül jössz és nagyon nehéz neked, mert traumákat éltél át, ennek ellenére a múlt időt két t-vel írják.

Jó pedagógus, aki kimondja, hogy vannak elvárásai, vagy sajnos ezt az évet meg kell ismételni. Bár nagyon nehéz azt mondani egy gyereknek, hogy:

- Ha nem teljesítesz, foglak téged és a legközelebbi rokonnal hazavitetlek.

Amikor ezt végre meg mertem lépni, a gyerekek tanulmányi eredménye egy egész jeggyel javult!

Nem könnyű az agresszióról sem leszoktatni a gyerekeket...

Én fizikai erőszakot nem tűrök meg, ám az elején sokan voltak, akik állandóan háborúztak. Mondtam nekik, hogy keresztény ember tudatosan nem követ el agressziót se gondolatban, se szóban, se tettben. De mivel a szóbeli figyelmeztetésre nem változott semmi, a nagy vitézeket (akik megállás nélkül harcoltak és agresszívek voltak) rendre beültettem az autóba, hogy temetésre vigyem őket ministrálni (katolikus pap vagyok, elég sokat hívnak temetni). A néni a koporsóban hervadozik, a rokonság a lábánál zokog, a gyerek meg ministráljon csak. Hazafelé az úton aztán arról beszélgetünk mindig, hogy:

- Ez a halál, ezzel játszol. Ez olyan vicces?

Nem, egyáltalán nem vicces. Hihetetlen hamar leszoknak az erőszakról, a durvaságról.

Egy másik gyereket, aki nem akart tanulni, levittem az állomásra a hajléktalanokhoz. Vittünk

nekik édességet, s biztattam, kérdezze meg az alkoholban és a saját ürülékében reszkető embert, volt-e ötödikes, milyen tervei voltak az életben, miért nem jöttek ezek össze, s mit tanácsol most. Elmondtam neki hazafelé az úton, hogy ettől nem tudom őt megvédeni, ez az út előtte nyitva áll, én viszont bízom benne, sőt, azt szeretném, hogy 10-20 év múlva ne kelljen keresztüllépnie így rajta senkinek egy állomáson. Biztattam, hogy küzdjön és tanuljon és akkor elkerülheti ezt az életformát.

Amikor azzal kell szembesíteni valakit, hogy az élet nem egy habos torta, az sosem könnyű, de nem szabad hazudni. Ha jön a tél, biztos kényelmes viselet volna a bermudanadrág, de akkor is elő kell venni a sapkát és a síbakancsot. Azt hisszük, hogy jó, ha sterilizáljuk a gyerekek számára a világot, pedig nem: tudatosan fel kell készíteni arra őket, hogy a tetteiknek következményeik vannak. S a pedagógiának pont valahol ez lenne a célja, hogy felkészítse a gyerekeket:

- Te ne nyafogj, ne hisztizz, ne másokat hibáztass, nem fognak ettől jobban szeretni és a fizetésed sem lesz több.

– *Mi titka annak, hogy az atya modern nyelven képes prédikálni?*

– A felnőttek jól neveltek, hiszen ha olyan dolgokról beszélek nekik, amit nem értenek, unnak, akkor ennek ellenére is mosolyognak és bólogatnak. A gyerekek viszont nem ilyen jól neveltek. Ha valami nem tetszik nekik, nézelődni, mocorogni, sms-ezni kezdenek. Ha az ember gyerekekkel foglalkozik, muszáj megtanulnia úgy beszélni, hogy értsék is. Becsomagolom nekik, mert ha ízlik, akkor jobban megjegyzik.

– *Mik az öt-tíz éves tervei?*

– Meg vagyok róla győződve, hogy Isten jó és működőképes világot teremtett, jó kérdés, hogy ha odaállítanának a nagy keverőpult elé, hogy Csaba testvér, csavargathatod, nyomogathatod a gombokat, mihez nyúlnék. Elsősorban a nyugalmat, derűt és bizalmat tekerném fennebb a népemnél. Meg kéne nyugtatnunk magunkat, hogy nincs olyan dolog, amit ne tudnánk megoldani valahogy. Ma nincs olyan hihetetlen nagy probléma, amitől pánikolni kellene. 2300 gyereket nevelek (s ugyanennyi már kirepült) és elmondhatom, hogy egyetlen egy nem úgy került hozzánk, hogy kiirtották volna a szüleit. Miért kerülnek akkor hozzánk? Mert az apukájuk iszik, az anyukájuk utcanő. Nincs nyomós indok erre a nagyfokú szorongásra. Az elmúlt 22 évben a Kárpát-medencében nem üldöztek minket, volt mit enni, volt ruha, amiben lehetett járni. Erdélyi magyarként elmondhatom, hogy nekünk még egyetlen gyerekünk nem jött haza sírva, hogy románok megverték volna, sőt, nagyon sok román pajtásuk van. Nálunk nincsenek betört ablakok vagy megrongált lakások. Hogy mondjam, nincs okunk arra, hogy szorongjunk és idegeskedjünk. Ezt a nyugtató, biztató, bátorító hangot szeretném én a következőekben is hangoztatni.

A másik potenciométer az igényesség. Az autómmal ugye nem az a célom, hogy 100 km-en 25, de inkább 30 litert fogyasszon. Az a cél, hogy optimális fogyasztás mellett jól levigyen bárhova. Miért kellene nekünk olyan nagy anyagi javakért lihegnünk? Meg kell élni, de a negyvenes lábamra nem veszek negyvenötös cipőt. Egy vacsoránál többet nem tudok megenni, nem? Ha nekem két szoba elég, akkor miért építek 300 négyzetméteres lakást? Valahogy ez a kapzsiság vagy torkosság annyira eluralkodott a világban. Ehelyett én azt szeretném továbbra is hangoztatni, hogy merjed megosztani, amid van, s bízzál az isteni gondviselésben. Elég volt mára, amit megettél, bízz benne, hogy Isten ezt holnapra is kirendeli valahogy.

